

svitlo prave potrebe ljudstva in odločno vplivati na javno mnenje. Uzrokov je tedaj dovolj, da se poprimete živo katoliškega novinarstva in ga podpirate na vse strani, vsak po svoji moči.

To so pač jasne besede višjih dušnih pastirjev. Da ni v njih nič pregnano, le še, kolikor je to biti smelo, vse rahlo rečeno. To kaže beseda sama pa tudi visoko mesto, s katerega nam ta glas doni. Mora pač torej velika nevarnost biti, ki tiči v slabem novinarstvu. Koliko pa je potlej na drugi strani potreba katoliškega novinarstva in koliko naša dolžnost, podpirati ga z gmotnim pa tudi z dušnim premoženjem, tega pač zdaj ne more nihče več prezreti. Najvišji dušni pastirji so govorili, mi pa delajmo po njih nauku! (?)

Gospodarske stvari.

Kako muhe v hlevih pregnati.

Muhe so velika nadloga za človeka in živino. Najbolje se pa da ti nadlogi v okom priti, ako se muham pogoji njihovega življenja kolikor toliko vzamejo. Ti pogoji so pa prvič vse stvari, ki muham služijo v hrano.

Pogosto se vidijo po dvoriščih raztreseni ostanki jedi, kosci sadja, človečji in živalski izločki in na mnogih krajih narejajo pomije cele mlakuže, ki so muham prav priljubljene. Bodi si tudi, da muhe v hlevih samih ne najdejo mnogo hrane, vendar se trumoma po hlevih nabirajo, če se morejo v bližnjavi do dobrega napasti. Tukaj nahajajo toploto, in če se jim med prebavljanjem sla po požirku tople krvi obudi, tudi ti lahko vstrežajo. Toraj je snaga okoli hlevov na dvorišču in v hlevu naša prva naročba. Drugič je imeniten pogoj mušjemu vselemu življenju svetloba. Treba je toraj to nekoliko zmanjšati. Temote muhe ne ljubijo. Ravno tako neprijetna je muham premenjava zraka. Poslednja dva pogoja se lahko dosežeta s tem, da se o toplejšem letnem času hlevna okna izvzamejo in ljuknje s tankimi mrežami zamrežijo.

Muham je kakor pravemu mrčesu v nesnagi in zaduhli toploti najbolje. Ako se jim ti pogoji bivanja odtegnejo, bodo kmalu pobrale muhe šila in kopita. Tudi po človeških stanovanjih se največ muh nahajajo v nesnažnih, toplih kuhinjah revnejših ljudi, med tem ko se ti nadležniki po dobro prezračenih, po zagrinja-
lih nekoliko zatemnelih prostorih ne najdejo v tolikih trumah. Dalje pomagajo tudi lastovke muhe v hlevih pokončevati. Toraj ne gre lastovk, če hočejo v hlevih gnjezditi, iz njih preganjati, ampak jih še vabiti v hleve. Naj se toraj lastovkam na primernih mestih v hlevu pribijejo priležne deskice, na katerih si potem te ljubke pevke gnjezdica pozidati morejo. Take deskice tudi zabranjujejo, da trebušni izločki

mladičev ne padajo v jasli ali pa na živino samo.
„P. L.“

Krta pregnati pa ne ubiti.

Krt je za polje in gozd, za vrt in travnik zelo koristna živalica. Vendar pa so njegove krtine včasih zelo nadležne in naravnost škodljive, n. pr. na vrtu po raznih gredah. Brž ko je toraj krt v kaki gredi krtino naroval, se ta poravna in v ljuknjo v petroleju ali pa tudi v premogovem katranu namočena capica potakne. Močni duh petroleja ali katrana krta brž prežene in na tem mestu ne bode več krtin naroval. Ako se pa od tega mesta kam drugam v vrtu umakne, se tam ravno tako ravna in v malih dneh bode nadležni rovar vrt zapustil. S tem priprostim, pa lahkim sredstvom se toraj krt odtod odvraca, kjer bi mogel škodovati in vendar za nadaljnje službovanje pri življenju ohrani.

Bilo bi toraj nasvetovati, krta tudi iz drugih prostorov, na katerih postane nadležna na tak način odvracati, nikakor pa ga loviti in pobijati.
„P. L.“

Kako mlade golobe pitati.

Mladi golobi, brž ko so tri tedne stari, in že perje dobivati začno, se posade v jerbašček, od katerega se svetloba odvraca, do katerega pa more zrak. Tu se trikrat na den od pet do pet ur z kuhano mlačno toplo turščico pitajo. Odpre se jim kljun in zaporedoma 30—40 zrn v žrelo potisne. S takim ravnanjem so živalice v 10—12 dneh opitane in meso je tako mehko in okusno, da si kaj boljšega misliti ne moreš.
„P. L.“

Sejmovi. 26. julija: v Framu, Teharjih, pri sv. Križu; 30. julija: pri sv. Martinu pri Vurbergu, v gornji Kostivnici; 31. julija: v Dolu, Konjicah, Zagorju; 1. avgusta: v Gornjicah, Prepolah; 2. avg. pri sv. Lenartu v Slov. gor., v Schwanbergu.

Dopisi.

Iz Maribora. (Poročilo dijaškega semenišča.) V začetku preteklega šolskega leta bili so v dijaškem semenišču Maksimiljanum-Viktorinum vsi prostori napolnjeni, vendar v teku leta so smrt (1), slabo nepredovanje v I. polletju (4), nepovoljno zadržanje (2), bo-
lezen (1), prostovoljni izstop (1) in dokončane študije (6) izpraznili 15 prostorov, ki bodo se v bodočem šolskem letu z novimi dijaki napolnili. V ta namen naj dotični dijaki svoje prošnje na visokočastiti kn. šk. ordinarijat pri svojih župnijskih uradih vsaj do 10. avgusta vložijo ter pridenejo zadnji dve spričevali, krstni in ubožni list, in očetovo izjavo, koliko

da bi zamogli na leto doplačevati. Pred vsem pa se opomni, da tisti dijaki, ki nimajo namena v duhovski stan stopiti ali niso telesno in duševno popolnoma zdravi, naj ne prosijo za sprejem v semenišče, kajti edini namen dijaškega semenišča je ta, da bi se ondi sposobni in pridni dijaki laglje, kakor med hrupnim svetom, na duhovski stan pripravljali, in le zavoljo tega so duhovniki potrebni denar zložili, da se revnim dijakom ta namen doseči pomaga.

Glavni pogoji za v sprejem v semenišče, ki so obširniše navedeni v okrožnici kn. šk. konsistorija od 17. julija 1878, so tedaj:

1. Poklic za duhovski stan pri vseh brez izjeme, naj se vsprejmejo zastonj ali proti določenemu plačilu.

2. Spodobno zadržanje in povoljno napredovanje v študijah.

3. Zdravje duševno in telesno.

4. Povoljno dokončanje vsaj 1. latinske šole. —

Vsak na novo vsprejeti semeniščan mora s seboj prinesiti 2 para posteljnih prtov, 2 obrisači in 2 majhna namizna prtica; za obleko in šolske potrebe morajo stariši ali sorodniki skrbeti, drugo pa vse najde in dobi v semenišču.

Razume se, da gledé obljubljenega doplačila in drugih dolžnosti morajo biti ravno tako stariši kakor dijaki točni in natančni.

Gledé starosti je omeniti, da imajo tisti dijaki, ki v 20. letu vsaj v sedmo šolo pridejo, prednost pred bolj starimi, ker bi slednji vtegnili biti k vojakom poklicani ali vsaj ne bi imeli pravice po § 25. vojaške postave do stalnega dopusta, ko bi pred sedmo šolo bili za vojake potrjeni.

To naj blagovoljno na znanje vzamejo stariši in prošnjiki, ki nameravajo za izpraznjene prostore v dijaškem semenišču prositi.

V preteklem šolskem letu so vsi semeniščani šole dovoljno dovršili, šest celo z odliko, med njimi eden tudi zrelostno skšnjo. Vseh šest osmošolcev je naznanilo, da bodo stopili v tukajšnjo kn. šk. bogoslovnico.

Iz Breškega okraja. Kakor je že znan o častitim bralcem cenjenega „Sl. Gospodarja“, so si mnogo prizadjali nekateri gospodje iz Brežic ob času volitve za državni zbor, pa na kmetih jim je spodletelo. Na vso žalost so si na 29. rožnika, najeli nemške pevce iz Celja, da bi še ti vedeli, kakšni da so nekateri kmetje tukaj blizu Brežic. Pripeljali so se pevci s posebnim vlakom ob poldeseti uri dopoldne; mesto je bilo okinčano in zgodaj so nekateri okoli letali, kakor da bi besni bili, posebnost si mnogo prizadevala župan, laui srečno umrli poslanec in naš skrbni Zehner pa neka brhka vdova. G. župan pozdravi došle goste, katerih je bilo

vsake baže, še celo z raztrganimi čizmami in z dolgimi nosi, tako da jih je bilo groza gledati. Da je praznik bil sv. apostolov Petra in Pavla, to jih ni nič brigalo; da bi šli v cerkev, to jim še na misel ni prišlo, še celo kmečkim ljudem ne, saj so rajši poslušali pridigo in govore g. Sorčiča iz Kapel, ker je tako lepo častito duhovščino črnil, češ da oni ljudstvo motijo, da nočejo liberalcev voliti. — Potem pa je g. Pečnik iz Bizelskega ravno tako otrobe vezal. Zatem se še oglasi neki Janez Požar iz Kapel, ta je pa še najlepše pokazal svojo nemščino, katero je že davno pozabil, in se je hvatil, kako da so oni trdno stali za liberalce. — Temu in vsem kmetom bi bilo svetovati ob nedeljah in praznikih v cerkev iti, potem doma kaj lepega brati in se za prihodnji teden izpočiti, ne pa v nedeljah brez božje službe po krčmah posedavati in ob delavnikih pa počivati. Ni čuda, da grejo posestniki na kant, in da zemlja preobilo trnja in osata rodi. Bili so tudi nekateri mladi učitelji navzoči, še celo iz okolice, eden še na pol zrel je bil tudi poleg ter je še do drugega dne poleg ostal; za cerkev je takim gospodom prevroče, za take norčije pa ne. Bolj ko se slabi časi približujejo, bolj ljudje Boga žalijo in pohujšanje dajejo. Oh, da bi vendar enkrat ljudje spoznali Boga in njemu posvečene svete dni!

Iz Vuhreda. (Tat.) V nedeljo 12. t. m. je nek snažno oblečen mlad človek prišel v Vuženiški farovž, ko sta čč. gg. pri obedu bila. Tiho zleze po stopnicah v prvo nadstropje, kjer si pazno ogleduje vsake duri. Po naključni ga zapazi hišna, katero prav prijazno pozdravi in vpraša: „Kje so pa gospodje?“ „Pri obedu“, je odgovorila in ga sprejme do obednice. Stopivši v hišo se nizko priklone in prijazno vpraša: „Ali ni neka gospodična prinesla zlate prsne igle?“ „Dosedaj ni še“, mu reče č. g. nadžupnik. „Entschuldigen Euer Hochwürden diese ungalante Störung“, reče nepovabljen gost ter se farizejsko odpravi, ne iz farovža, ampak po stopnicah v prvo nadstropje, kjer je prej ključ zagledal. Tiho ga vzame, odpre duri, smukne v sobo, zapazi na mizi škrinjico z denarjem, pograbi čez 550 fl. in na drugem mestu zagleda tolarje, katerih je 6 v žep vtaknil, ter pobriše iz farovža, hitro jo maha mimo Mute v Marenberg, kjer si najme voz, in se urno pelja v Vuhred, Ribnico in v Brezje. Po obedu zapazi g. nadžupnik velik nered v hiši in škodo storjeno. Naglo brzojavi v Marenberg, Vuhred in v Ribnico, žandarji se koj spravijo tička loviti. Nek fant Vuženiški, ki je videl ovega človeka iz farovža priti, je spremljal žandarja v Marenberg in od tod v Brezje, kamor se pripelja „nobel“ tat, ki hoče dalje pobrisati. Fant reče žandarju: „Gospod! tam je.“ „Im Namen des Gesetzes“, pozdravi žandar vjetega tička in ga vklene. Debelo gleda ta, in se začne

opravičevati, pa zastonj. Preiskan je bil, našli so se denarji razun nekaterih desetakov, pa tudi tolarji vsi, ki so bili najbolji dokaz tatvine. Vjeti in zvezan tiček je moral peš v Marenberg, kjer sedaj v kletki sedi in čaka na rešenje. Kdo in odkod je bil, ni prav povedal. Enkrat je rekel, da je tourist iz Presburga, drugokrat pa, da je iz Antwerpen-a; jezik razodeva, da je rodom Nemec, lačen slovenskih denarjev.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Presvitli cesar podali se bodo dne 8. avgusta v Inomost k slavnosti strelskega društva. — C. kr. namestništvo v Gradcu razpustilo je tamošnje „nemško društvo“, ker je ravnalo proti pravilom. — V Trebiču na Moravskem bil je pretekli teden veliki upor med delalci. Zaprli so namreč dva socialista; zvečer pa se je zbralo nad 2000 delalcev, kateri so hoteli zaprta oprostiti. Povod temu uporu sta bila strojarski učenec Chlumsky in njegov tovariš Horak, katera sta med delalce razdelila anarhistične spise in tako sejala nezadovoljnost med nje; fantalina sta že zaprta. — 19. t. m. prišlo je 1500 Čehov v Pešto ogledat si razstavo; sprejeti so bili slovesno. — V Toplicah na Českem napravil je nemški „šilverein“ koncert ter prosil za vojaško godbo. C. kr. komanda dotičnega polka pa je sodelovanje godbe prepovedala. — Državno pravdnštvo v Zloczowu na Gališkem začelo je proti vsem uradnikom tamošnjega okrajnega glavarstva preiskavo zaradi zlorabe uradne oblasti pri volitvah. — V Zagrebu se bodo v kratkem vršile dopolnilne volitve v mestni zastop; kot vladni kandidat za mesto župana se imenuje poslanec Crnkovič, od opozicije Arnold in od Starčevićancev Folnegovič.

Vnanje države. Bodoči konzistorij v Rimu bode 27. julija. — Nemški cesar odpeljal se je včeraj v Gastein. — Nekateri listi razglašajo vest, da se bota avstrijski in ruski cesar meseca septembra sešla v Reichsstadtu, drugi pa trdijo, da bode shod na gradu v Zakopih. — Kolera na Španskem se še vedno širi; pretekli teden je zbolelo 7607 pomrlo pa 3326 oseb; kolera se je tudi že prikazala v Soriji, Salamanki, Badajezu in Cuenci. Na Portugalskem nastala je nova kuga, katera je veliko groznejša od kolere in vmori ljudi v nekaterih minotah; najhujše razsaja v provinciji Oliveira Fradesco. — Govorilo in pisalo se je, da so razmere med Rusijo in Angleško zaradi afganskega prašanja zopet bolj napete; časniki so namreč poročali, da so Rusi dalje prodrli proti Zulfikarju; v resnici pa Rusija svojih čet ni zdatno pomnožila, ni prodrla proti Zulfikarju in tudi ne bo nič storila, kar bi bilo v na-

sprotji z obstoječimi razpravami. — V Mantui so skorej vsak den grozni požari, kateri so pouzročeni od anarhistov; ljudstvo je jako prestrašeno. — Mahdi še ni umrl, temveč je na potu skoz Libiško puščavo proti mestu Siutu v Egiptu.

Za poduk in kratek čas.

Župnija sv. Lovrenca na Dravskem polji.

(Konec.)

7. Učilnica. Kakor marsikde drugod, bila je tudi pri sv. Lovrencu prva učilnica v farovžu; prvi učitelji so bili gospodje kaplani, in njihovi pomočniki cerkveniki ali organisti. Prava šola se je pri sv. Lovrencu še le ustanovila vsled ukaza cesarja Jožefa II., ki je l. 1784. zapovedal, da se mora povsod ljudska šola ustanoviti, kder je v okrogu pol ure okoli 100 za šolo godnih otrok. Prvi učitelj je postal takratni organist Ivan Keržner. Za njim je sledilo že šest učiteljev do gosp. Andreja Vrablja, ki zdaj to službo opravlja. Pod njim so po posebnem prizadevanji predsednika krajnega šolskega sveta g. Jakoba Juriča postavili novo šolsko poslopje ter enorazredno šolo spremenili v dvorazredno.

V novem šolskem poslopju se je začelo podučevati 15. oktobra 1879.

L. 1884. je dobila šola še lep šolski vrt. Vseh za šolo sposobnih otrok je 214, in sicer 109 fantov in 105 deklic.

Kot v dokaz, kaj da je Lovrenčka šola vredna, navedeni so v naši knjigi odličnejši rojaki Lovrenčki; med temi 16 gospodov duhovskega stana, od katerih jih še 6 živi, 9 gospodov posvetnega stana in 18 redovnic ali nun. Tudi tem odličnjakom so pridjani kratki podatki o njihovem življenji in delovanji.

8. Važnejši dogodki. Kar je o važnejših dogodkih omeniti, so večidel velike nesreče, uime, bolezni, slabe letine in sovražni napadi. Razumi se, da razun nesreč po ognju so druge nesreče navadno celi okraj zadele in ne samo Lovrenčke fare.

Izmed bolezni je omeniti pred vsemi človeško kugo ali pomor, ki je l. 1682. tod mnogo žrtev pobrala ter so Lovrenčani postavili altar sv. Barbare, kot posebne varhinje zoper kugo.

Živinska kuga je jako hudo razsajala l. 1774. Župečani so se zaobljubili na sv. Gore, kamor so darovali zaobljubno podobo in od potlej vsako leto na božjo pot hodili.

Slabe letine, ki so povzročile lakoto in draginjo so zlasti v prejšnjih časih večkrat nastopile.

Požarov je bilo v župniji sv. Lovrenca največ v zadnjih 30 letih; po vseh vaseh je bil